

Vergaderjaar 2023–2024

29 023

Voorzienings- en leveringszekerheid energie

36 410

Nota over de toestand van 's Rijks Financiën

Nr. 460

BRIEF VAN DE MINISTER VOOR ARMOEDEBELEID, PARTICIPATIE EN PENSIOENEN

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 15 februari 2024

Op 22 januari 2024 heb ik u geïnformeerd over de heropening van het Tijdelijk Noodfonds Energie in 2024 (TNE, hierna het Noodfonds)¹. Het Noodfonds, een privaat initiatief van energieleveranciers, heeft in de eerste weken sinds de opening veel huishoudens met een laag (midden) inkomen en een hoge energierekening bereikt. In het commissiedebat Armoede- en schuldenbeleid van 1 februari 2024 heb ik toegezegd u tijdig te informeren over de voortgang van de aanvragen en de financiën van het Noodfonds. Met deze brief geef ik invulling aan deze toezegging.

Voortgang Noodfonds Energie

- Er zijn in de periode 22 januari 2024 tot en met 11 februari 2024 85.586 aanvragen bij het Noodfonds binnen gekomen.
- Hiervan zijn 63.914 aanvragen in behandeling en zijn 21.672 aanvragen op basis van de toets op inkomen afgekeurd. Dat is circa 25% van alle aanvragen. Van de aanvragen die wel in behandeling worden genomen, wordt nog circa 20% afgekeurd op basis van de energiequote.
- Het gemiddelde compensatie bedrag per huishouden per maand is € 105.

Bij een aflopende instroom van het aantal aanvragen is de inschatting van het Noodfonds dat het plafond van het huidige budget van € 60 miljoen eind februari wordt bereikt, ruim een maand vóór de gecommuniceerde sluitingsdatum. Op basis van deze forecast en de wens om meer huishoudens te kunnen helpen die aangewezen zijn op het Noodfonds, hebben de energieleveranciers Essent, Vattenfall, Eneco, Budget Energie, Greenchoice en Innova Energie nogmaals en ten laatste € 8 miljoen beschikbaar gesteld en heeft het Rijk dit aangevuld met € 16 miljoen. Met deze verhoging is de eerder aangekondigde maximale totale bijdrage

¹ Kamerbrief heropening Tijdelijk Noodfonds Energie 2024, Kamerstuk 29 023, nr. 459

vanuit het Rijk (€ 60 miljoen) nog niet bereikt. Zoals in de Tweede Kamer-brief van 22 januari 2024 is aangegeven, kan het Rijk deze resterende middelen van € 4 miljoen alleen inzetten op het moment dat er aanvullende bijdragen van derden beschikbaar worden gesteld. Naast de aanvullende middelen van energieleveranciers zijn er nog geen andere toezeggingen van andere partijen gedaan.

Ik ben deze energieleveranciers zeer erkentelijk dat zij opnieuw een bijdrage in het Noodfonds doen, zodat het Noodfonds de komende periode meer aanvragen in behandeling kan nemen en daarmee meer huishoudens in energiearmoede kunnen helpen. Met deze additionele € 24 miljoen kunnen circa 38.000 extra huishoudens geholpen worden met het betalen van de energierekening. Het Noodfonds verwacht op basis van het huidige verloop van aanvragen dat het totale nu beschikbare bedrag voldoende is om het Noodfonds tot medio maart open te houden. Ik hecht eraan te benadrukken dat dit vanzelfsprekend afhangt van het aantal aanvragen en de hoogte van de compensatie per huishouden. Het voorgaande kan inhouden dat het loket van het Noodfonds sluit voor de eerder gecommuniceerde sluitingsdatum van 31 maart. Dit omdat er geen additionele middelen beschikbaar zijn. Het Noodfonds meldt voorafgaand aan de sluiting op de website de sluitingsdatum, zodat huishoudens weten tot wanneer zij een aanvraag kunnen doen. Het Noodfonds spant zich in om via de opgebouwde netwerken zoveel mogelijk kwetsbare huishoudens tijdig te wijzen op de mogelijkheid van steun.

Het grote aantal toegekende aanvragen laat zien dat voor veel huishoudens de energierekening nog steeds zwaar drukt op hun uitgaven. Ook in het licht van de energietransitie is het belangrijk om aandacht te blijven houden voor de kosten die de structureel hogere energierekening en het kunnen meekomen in een nieuw energiesysteem voor kwetsbare huishoudens met zich meebrengen.

Daarom wil het kabinet sturen op een energietransitie en een energiesysteem dat rechtvaardig, participatief en betaalbaar is. Dat betekent onder andere dat lusten en lasten zo eerlijk mogelijk worden verdeeld en dat iedereen op een passende manier mee kan doen of wordt meegenomen op weg naar een nieuw energiesysteem. Daarvoor moeten huishoudens handelingsperspectief hebben. Ook de overheid draagt hier in belangrijke mate aan bij.

In de gesprekken over de aanvullende bijdragen van betrokken energieleveranciers hebben zij aangegeven dat zij graag inhoudelijk willen meedenken bij deze opgave en dat zij eraan hechten dat het Noodfonds hiervoor ook concrete voorstellen voor doorontwikkeling doet. Daarbij pleiten zij voor een duurzaam (bestendig) toekomstplan met aandacht voor de transitie van het huidige Noodfonds naar een duurzaam en houdbaar plan voor ondersteuning voor de lage/midden inkomens, waarbij nadrukkelijk de koppeling wordt gemaakt voor verduurzaming en ook aandacht zal zijn voor de mogelijkheden tot publieke verankering. Het aanbod van de energieleveranciers om mee te denken neem ik graag aan. Samen met de energieleveranciers, het Noodfonds en andere direct betrokkenen zie ik op welke wijze hier recht aan kan worden gedaan. Indien het nodig is om aanvullend onderzoek te doen, mogelijk in samenhang met de uitwerking van de motie van het lid Postma² (inzake het niet toenemen van de energiearmoede als gevolg van de energietransitie), sta ik hiervoor open.

² Motie Postma, Kamerstuk 32 813, nr. 1324

Eind maart verwacht ik de laatste cijfers met betrekking tot de energiearmoede van TNO/CBS. Over deze cijfers en de inspanningen die het Rijk, samen met vele partners, doet in relatie tot de aanpak van energiearmoede nu en op de (middel)lange termijn zal ik de Tweede Kamer aan het begin van het tweede kwartaal 2024 samen met de Minister van Klimaat en Energie en de Minister van Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening informeren. In deze brief wordt ook gerapporteerd over de voortgang van de motie van het lid Postma en eventueel aanvullend onderzoek, zoals ik hierboven reeds heb aangegeven.

Tot slot wil ik nogmaals benadrukken dat dankzij de goede samenwerking met de energieleveranciers, het bestuur van het Tijdelijk Noodfonds Energie, gemeenten, vele maatschappelijke organisaties, het landelijk netwerk van lokale initiatieven die vrijwillige hulp organiseren (LSTA) en de Nederlandse Schuldhulproute zoveel mensen het Noodfonds weten te vinden. Ik ben alle partijen zeer erkentelijk voor hun inspanningen.

De Minister voor Armoedebeleid, Participatie en Pensioenen,
C.J. Schouten